

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Кафедри економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота

3

економічної теорії

на тему

«Проблеми взаємозв'язку грошової пропозиції та інфляції»

Студентки ОПД-21

Васьків Н.В.

Науковий керівник:

к.е.н. , викладач Вірковська А.А.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Тернопіль - 2017

План

Вступ

Розділ I. Теоретичні аспекти грошової пропозиції та інфляції.

Розділ II. Аналіз впливу інфляції на грошову пропозицію в Україні та світі.

Розділ III. Напрями мінімізації впливу інфляції на грошову пропозицію.

Висновок

Список використаної літератури

Додатки

Зміст

Вступ.....	4
Розділ I. Теоретичні аспекти грошової пропозиції та інфляції.....	6
Розділ II. Аналіз впливу інфляції на грошову пропозицію в Україні та світі.....	10
Розділ III. Напрями мінімізації впливу інфляції на грошову пропозицію.....	15
Висновки.....	20
Список використаної літератури.....	22
Додатки.....	24

Вступ

Метою курсової роботи – визначення поняття грошова пропозиція та інфляція, аналізу впливу інфляції на грошову пропозицію в Україні та світі, а також дослідження типів мінімізації впливу інфляції на грошову пропозицію.

Актуальність теми. Інфляція – виступає найбільшою проблемою економіки нашої країни і не тільки. Вона негативно впливає на всі країни чи на будь-яку державу. Відбувається знецінення результати праці, ліквідує всі заощадження громадян, перешкоджає довгостроковим інвестиціям і економічному зростанню. Висока інфляція призводить до руйнування грошової системи, а також призводить до втечі національного капіталу за межі країни. Інфляція ослаблює грошову одиницю держави і призводить до її витіснення у внутрішньому обороту валютою інших країн.

Інфляція виступає ефективним засобом поділу національного багатства – від бідних верств суспільства до багатих.

Інфляція – це знецінення грошей, зменшення їх купівельної спроможності. Під самим терміном розуміється «вздуття» тобто переповнення каналів звернення надмірними паперовими грошима, не забезпеченими відповідним зростанням товарної маси. Можна додати ще кілька визначень інфляції: інфляція – зростання загального рівня цін країни. Термін інфляції полягає в тому, що грошова одиниця знецінюється по відношенню до робіт, послуг, іноземних валют, які у свою чергу зберігають стабільність своєї купівельної спроможності. Багато вчених також додають до цього списку ще золото, даючи йому як і раніше значення загального еквівалента.

Тому я вважаю, що тема курсової роботи - інфляції є дуже актуальною, адже проблеми інфляції існують у багатьох державах світу. Велика кількість різних вчених вивчали поняття інфляції. А також досліджували боротьбу з нею на основі антиінфляційної політики.

Безперечно з проблемою інфляції стикаються і на Україні. Особливою перевагою є те, що показники інфляції пересягають шкалу 100. Це в свою

чергу ознає, що в нашій державі присутня гіперінфляція, що призведе зчасом до руйнівних наслідків.

Показник який не залежить від функціонування економіки це - грошова пропозиція. Вчені стверджують що ця незалежність не є абсолютно. У кінцевому варіанті грошова маса, що пропонується для обороту, визначається розміром того сукупного продукту, який виготовляється у суспільстві. Але дивлячись на стабільний процес нарощування обсягів суспільного виробництва, а в довгостроковому періоді таке збільшення – це аксіома, пропозиція грошей незалежна. Маса грошей, яка пропонується в обороту в грошовій сфері із врахуванням швидкості обігу однойменної грошової одиниці, може бути більшою від обсягів валового внутрішнього продукту [5 с. 528].

Об'єктом дослідження є грошова пропозиція та інфляція.

Предметом дослідження є вплив інфляції на грошову пропозицію в Україні та світі.

Завданнями курсової роботи є наступні:

- 1.Визначити теоретичні аспекти грошової пропозиції та інфляції;
- 2.Проаналізувати вплив інфляції на грошову пропозицію в Україні та світі;
- 3.Розглянути напрямки мінімізації впливу інфляції на грошову пропозицію.

Інформаційну базу для дослідження роботи склали законодавчі та нормативні документи, статистичні матеріали, спеціальні монографічні й періодичні джерела, програмне забезпечення тощо.

Проблеми взаємозв'язку грошової пропозиції та інфляції, а також сутність грошової пропозиції досліджували такі автори як Дж. Кейнс, А. Маршалл, А. Пігу, М. Туган-Барановський, І. Фішер, А. Філіпс, М. Фрідмен. Також проблеми інфляції досліджували українські вчені, а саме: Є. Гайдар, А. Гальчинський, С. Дзюбик, О. Мельник, М. Савлука, Л. Томашик та багато інших.

Розділ I. Теоретичні аспекти грошової пропозиції та інфляції.

Грошова пропозиція – це процес створення банківською системою додаткових платіжних засобів, що надходить у канали готівкового і безготівкового грошового обігу.

Також грошову пропозицію можна також розглядати і як процес насичення грошового обороту масою грошей[17].

Грошова пропозиція формується за допомогою проведення первинної емісії центрального банку і вторинної емісії комерційних банків.

Контролювання грошової пропозиції здійснює Центральний Банк. Саме центральний банк є уповноваженим органом держави, а також виконує його агентські функції. Існують лише гіпотетичні можливості регулювання грошової пропозиції приватними недержавними структурами. В реальній економічній діяльності регулювання грошової пропозиції є функцією держави[19].

Загальна величина грошової пропозиції має у собі увесь обсяг готівки випущеної в обіг, а також залишки на поточних банківських рахунках (депозити до запитань), що можуть бути безпосередньо використані у якості засобів обігу та платежу.

$$M_s = C + D, \text{ де}$$

M_s – грошова пропозиція;

C – готівка;

D – депозити до запитань.

Сукупна величина грошової пропозиції залежить від таких основних факторів:

Величина грошової бази центрального банку, яка є основою випуску грошей в обіг;

Норма обов'язкових резервів. Саме норма обов'язкових резервів впливає на нормальний грошовий мультиплікатор;

Рівень кредитної активності, що визначає рівень фактичного мультиплікатора;

Частка готівки в структурі грошової маси;

Цілі і завдання грошово-кредитної політики центрального банку.

Економічна значеність інфляції розглядається як соціально-економічне явище, яке породжене диспропорціями виробництва в різних сферах ринкового господарства, що виникло у XVI ст. і на той час мало локальний, обмежений характер. Лише з розвитком ринкової економіки та інтеграційними процесами вона набуває постійного характеру.

Дивлячись на теперішній час напевно немає держави, яка б в тій чи іншій мірі не зазнала інфляції. В економічній теорії не існує єдиного погляду на сутність цього надзвичайно складного явища. Так, В. Д. Базилевич описує інфляцію, як знецінення грошей, спричинене диспропорціями в суспільному виробництві й порушенням законів грошового обігу [5]. Вітаманюк та Панчишин, під інфляцією розуміють зростання загального рівня цін у країні впродовж певного періоду часу, що супроводжується знеціненням національної грошової одиниці [5]. Коваленко Д. І. дає таке визначення інфляції: «процес знецінення грошей та загальне підвищення цін на товари і послуги внаслідок надмірної емісії та переповнення каналів обігу грошовою масою, яка виявилась незабезпеченою економічними благами»[3]. Таке зростання пов'язане з перевищенням кількості грошей в обігу порівняно з сумою товарних цін. Можна відзначити, що інфляція – це не тільки зростання цін, але і знецінення грошей, що має місце внаслідок порушення грошового обігу та перевищення грошової маси над товарною масою. Причинами інфляції можуть бути як слабкість валютно-фінансової системи, так і монополістичні тенденції в економіці та структурна розбалансованість економіки.

Розділ II. Аналіз впливу інфляції на грошову пропозицію в Україні та світі

Інфляція – тривалий процес знецінення грошей, котрий проявляється як стійке підвищення загального рівня цін в результаті перевантаження сфери обігу грошовою масою понад потреби товарообігу, що викликає знецінювання грошової одиниць зростання цін. Зростання грошової маси та рівня цін часто взаємопов'язані і супроводжують один одного. Так, якщо при збільшенні грошової маси не збільшується кількість товарів, то це зумовлює зростання цін або зниження купівельної спроможності грошей. І навпаки, підвищення рівня цін зумовлює зростання грошового попиту господарських агентів і відповідно наступне за цим зростання грошової маси в обігу. Інфляцію іноді визначають як збільшення кількості грошей, які прагнуть встигнути за обмеженою кількістю товарів.

Інфляція в Україні, як і в інших країнах колишнього соціалістичного табору, була викликана багатьма причинами.

Інфляційні процеси в Україні є досить таки не стабільними і відповідно до створених умов мають порівняно великий потенціал до розвитку. Тому актуальним і до кінця не вивченим залишається питання дослідження розвитку інфляції в сучасній економіці України.

Розглядаючи інфляцію в Україні, можна знайти проблеми як теоретичного, так і практичного значення. Коли Україна здобула свою незалежність в 1991 році, то вже тоді високий рівень інфляції охопив нашу країну швидкими темпами. Україні в той момент часу було потрібно боротися не лише з інфляцією, але й з неефективною економічною системою, оскільки відбувався перехідний період від командно-адміністративної до ринкової економіки. І вийшовши зі складу СРСР Україна стала дуже монополізованою та одночасно високо-затратною при засадах самофінансування.

За серпень 2013 року спостерігалось місячне сповільнення темпів приросту грошової маси. Виходячи із даних таблиці 1 (див. додаток 2), видно, що на кінець 2013 року залишки коштів за грошовим агрегатом М3 становили

856,709 млрд. грн. і при цьому темпи зростання грошової маси М3 дорівнювали 118,2 %. Грошова маса збільшилася на 5,9 млрд. грн. відповідно за місяць, у липні на 1,7 %. За такої динаміки грошового агрегату М3 спричинене сповільнення темпів приросту готівки, а також депозитної її складової [15, с. 17]. За статистичними даними 1992-1993 рр. індекс інфляції в Україні становив гіпервисокий рівень з 2100 % до 10256 %, і досяг колосального рівня.

У березні 2015 зменшилось зростання операцій за грошовим агрегатом М1 до 3.8 млрд. грн. порівняно з 12.7 млрд. грн. у лютому. У складі М1 операції за переказними депозитами в національній валюті збільшилися за місяць на 2.8 млрд. грн., операції з готівкою – на 1.0 млрд. грн. У річному обчисленні темпи приросту грошового агрегату М1 уповільнилися до 12.2% у березні порівняно з 15.2% у лютому 2015 року.

Динаміка операцій за грошовим агрегатом М2 (“мінус” 30.4 млрд. грн.) визначалась як зміною грошового агрегату М1, так і скороченням операцій за переказними депозитами в іноземній валюті на 12.0 млрд. грн. та за іншими коштами – на 22.2 млрд. грн. У річному обчисленні темпи приросту грошового агрегату М2 у березні уповільнилися до 9.0% порівняно з 22.1% у лютому 2015 року. Операції за коштами, вкладеними в цінні папери, крім акцій, у березні становили “мінус” 0.2 млрд. грн. порівняно зі скороченням на 0.8 млрд. грн. у лютому поточного року.

Грошова база на кінець березня 2015 року становила 332.0 млрд. грн. Незначне її зростання в березні порівняно з лютим на 0.1%, або на 0.4 млрд. грн., відбулося через збільшення готівкових коштів, випущених в обіг, на 0.4%, або на 1.2 млрд. грн., – до 304.6 млрд. грн. Водночас зобов’язання Національного банку України перед іншими депозитними корпораціями, що не включаються в грошовий агрегат М3, зменшилися за місяць на 2.9%, або на 0.8 млрд. грн. У річному обчисленні зростання грошової бази уповільнилося до 0.9% у березні порівняно з 7.5% у лютому.

На рис. 2.1 зображено динаміку зміни грошового агрегату М3 в період з 2013 по 2015 рр. У річному обчисленні зростання грошової бази уповільнилося до 0.9% у березні порівняно з 7.5% у лютому [18].

Рис. 2.1 Динаміка зміни грошового агрегату М3 в період з 2013 по 2015 рр.

Індекс інфляції склав за 2013 рік 100,0 % по відношенню до попереднього року. У мирний час жодна розвинена країна не мала такого високого рівня інфляції. Цей показник інфляції України цікаво порівняти з показниками інфляції інших країн. Прикладом для порівняння індекс інфляції України з її сусідами, а саме з Білорусією, в якій індекс інфляції у 1994 р. становив 2321 % та в Росії у 1992 р. дорівнював 2609 %. А також показник інфляції України можна порівняти з такими країнами як Аргентина, Заїр і Перу. В Аргентині показник інфляції у 1989 році становив 3389,6 %, у Заїрі індекс інфляції у 1992 році дорівнював 3860 %, а у 1990 році в Перу показник інфляції досяг 7481 %.

Розділ III. Напрями мінімізації впливу інфляції на грошову пропозицію

Проблема регулювання інфляції займає чинне місце в теорії практиці реалізації стратегії вітчизняної грошово-кредитної політики, оскільки показники інфляції та її соціальні наслідки відіграють велику роль в оцінюванні економіки країни. На теперішній час країна опинилася в умовах макроекономічної розбалансованості й фінансової нестабільності. Одна з найперших причин даного становища — відкрита інфляція, що має в собі історичне коріння, яке залишилося від довготривалого існування тоталітаризму, так і від прорахунків під час здійснення ринкових перетворень. Відсутність відповідного досвіду у ліквідації інфляції призвела до того, що вона почала загрожувати розвитку економіки, а в окремих випадках існуванню нашої держави. Економіка країни на теперішній день зазнає чималого негативного впливу внаслідок реалізації накопичених у минулі роки макроекономічних дисбалансів і військового конфлікту на сході країни.

Внаслідок цих факторів споживча інфляція, досягла у квітні 2015 року вищого рівня у 61% в річному вимірі, надалі поступово знижувалась і склала 43,3% у кінці року. Це в свою чергу відбувалось завдяки чіткій монетарній політиці НБУ, дія якої була підсилена зменшенням цін на зовнішніх ринках, виваженою фіскальною політикою та стабілізацією інфляційних очікувань[18,с.10].

У теперішніх умовах економіки держави саме зм'якшення монетарної політики, у т.ч. із слабкою девальвацією гривні, могло б надати нових стимулів економічній динаміці.

Слід відзначити, що девальвація грошової одиниці несе у собі ризики підсилення інфляційного тиску. Проте для України дані ризики явно перебільшуються, і для України не постає твердження «слабка гривня» чи «низька інфляція», внаслідок збереження низької купівельної спроможності

населення і деформованого характеру ринкових інститутів. Тобто взаємозв'язок у дуєті курсова-інфляційна динаміка в Україні по суті є відсутній.

У 2015 році ключовим чинником формування кон'юнктури грошового ринку стала девальвація гривні. Відмова від практики одержання валютного курсу у фіксованих межах, які були ярмом стабільності цін і вбачали домінуючу роль валютного каналу емісії, не була довершена системними діями НБУ щодо переходу до іншого ярма стабільності за рахунок оптимізації використання інших джерел і інструментів регулювання ліквідності, а також правельними заходами валютної політики. Це зрушило монетарну основу для забезпечення стабільної динаміки валютного курсу і безпечних темпів інфляції.

У розвитку інфляційного процесу має місце "критична точка", за якою інфляція вступає у якісно іншу стадію, коли наділі відбувається збільшення грошової маси та грошових доходів окремих економічних суб'єктів стає нелаконічним. Це зумовлюється тим, що темпи знецінення грошей у певний період починають випереджати період збільшення грошової маси і тоді реальна вартість її зменшується, незважаючи на номінальне зростання. Відповідно і реальні доходи економічних суб'єктів у середньому скорочуються при їх номінальному рості.

Економічні наслідки впливу інфляції на грошову пропозицію

За інфляції посилюються диспропорції в економіці, оптимальні господарські зв'язки руйнуються, інвестиційний процес дезорганізовується, адже за швидкого росту цін мета виробництва, тобто прибуток, може досягатися і без розширення виробництва.

Кредитно - грошова система перестає функціонувати в звичному режимі . Через знецінення грошей зникають стимули до заощадження, це спричиняє вкладення коштів у товари, нерухомість, інші цінності. В меншій мірі надаються кредити національною валютою, адже для кредитора не вигідно буде отримувати борг в знецінених грошах .

Інфляція здійснює негативний вплив на валютно - кредитне та міжнародно - економічне становище країни. Вона стимулює збільшення обсягу

імпортованих товарів на ринку, підриває експорт вітчизняних товарів та їх конкурентоспроможність. Через інфляцію гальмуються надходження іноземного капіталу, знижуються ринковий та офіційний курс національної валюти [10].

В період нестабільності не вигідно тримати свої заощадження у гривні. Це негативно впливає на кредитні відносини та грошовий обіг. Власники грошових коштів не будуть нести їх у банки, якщо депозитний процент не компенсує інфляційних втрат. Якщо ж банки почнуть збільшувати депозитний відсоток, то це точно приведе до подорожчання банківських позик, внаслідком чого буде скорочення попиту на них та поступове підвищення цін організаціями з метою компенсації своїх додаткових витрат на оплату відсотків. Закриється в свою чергу і комерційний кредит, оскільки кредиторам стане не вигідно і з ризиком продавати свій товар з відстрочкою платежу.

Інфляція, особливо на галопуючій та гіпервисокій стадіях, сама стимулює нові інфляційні чинники і підсилює руйнування на грошовий обіг. Жага економічних суб'єктів по-швидше ліквідувати "гарячі" гроші пришвидчує їх оборот, що зменшує потребу у грошовій масі. У власників продукції поступово знижується потреба реалізовувати товар за знецінені кошти, і вони переходять на бартерну основу чи продають їх за іноземну валюту. Натуралізація обміну пришвидчує інфляційне знецінення грошей, оскільки зменшується матеріальна основа їх обороту, а також відбувається розрив традиційних господарських зв'язків, і уповільнюється товарооборот та викликає додаткові витрати обороту.

Висновки

На основі даної курсової роботи можна зробити наступні висновки, про те що грошова пропозиція – це та кількість грошей, що знаходиться в розпорядженні економіки держави і ту яку вона може направити в оборот за сприятливих умов.

Величина грошової пропозиції включає весь обсяг готівки випущеної в оборот, а також залишки на поточних банківських рахунках, що можуть бути безпосередньо використані у якості засобів обігу та платежу.

Вчені вважають що грошова пропозиція стоїть в основі монетарної концепції, хоча виділяють і кейнсіанський підхід особливо у сфері регулювання грошової пропозиції.

Грошова пропозиція – важливий і невід’ємний елемент грошового ринку. Головним інструментом у формуванні грошової пропозиції є грошово-кредитна політика, яку проводить Центральний Банк України.

Реалізація грошово-кредитної політики також покладена на монетаристський підхід. Від цієї політики залежить не лише рівновага на грошовому ринку, а також розвиток країни в цілому. Наприклад, надмірна пропозиція грошей призводить до загострення інфляційних процесів. І тому від грошової пропозиції залежить розвиток інфляційних процесів.

Інфляція – являє собою одне з негативних факторів у ринковій економіці. Інфляція повинна бути припинена інакше вона поступово зростатиме. В свою чергу сама боротьба з інфляцією є дуже важкою і довготривалою. Коли ж у країні інфляція таки знижується то все одно виникають інші негативні наслідки для суспільства, як швидке зростання безробіття. Особи, які є відповідальними за економічну політику, повні зробити вибір між цими двома негативними явищами.

Отже, пишучи курсову роботу на дану тему, я ближче ознайомила з такими поняттями як грошова пропозиція та інфляція, більш точніше дізналася

як відбувається протікання інфляційних процесів на території України і у світі. Також зрозуміла на яких концепціях формується грошова пропозиція і те, що саме від зміни грошової пропозиції виникає таке явище як інфляція.

Список використаної літератури

1. Базилевич В. Д. Економічна теорія: політекономія / В. Д. Базилевич. – К.: Знання-Прес, 2007. – 719 с.
2. Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Баластрик Л. О. Макроекономіка: Підручник / за ред. В. Д. Базилевича. – 4-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 743 с.
3. Базилевич В.Д., Гражевська Н.І., Гайдай Т.В., Леоненко П. М., Нестеренко А. П. Історія економічних учень Навчальний посібник / К.: Знання, 2004.- С.832
4. Бицюра Ю. Аналіз інфляції в Україні / Ю. Бицюра // Географія та основи економіки в школі. – 2005. – № 1. – С. 10–13 Бюлетень НБУ. – 2005. – №7.– с.46-50; 2013. – №10. – с.17,73.
5. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф., Макроекономіка Навч. посібник / Г.Е. Гронтковська, А.Ф. Косік. – К. : Центр навчальної літератури, 2010. – 672 с.
6. Економічна правда [Електронний ресурс]. — Режим доступу :<http://www.epravda.com.ua/news/2014/10/10/497446/>
7. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка. Навч. посіб. / За ред. З. Вітаманюка та С. Панчишина. – К: «Альтернативи», 2001. – 606 с.
8. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 р. №679XIV
9. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія і практика : навч. посібник / Д.І. Коваленко. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.
10. Круш П. В., Клименко О. В. Інфляція: суть, форми та її оцінка. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 287 с.
11. Куковіца Л. Проблеми та шляхи подолання інфляційних процесів в Україні на початку третього тисячоліття [Електронний ресурс] /Л. Куковіца, В. Бондаренко.–Режим доступу: <http://conferences.neasmo.org.ua/node/485>.
12. Лукінов І. Інфляційна політика, її руйнівні наслідки і шляхи її подолання // Економіка України. - 1994. - №1. - с.3

13. Макроекономічний огляд за грудень 2015 року. / Національний банк України. – 39с.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>.
14. Михайловська І.М., Ларіонова К.Л. Гроші та кредит: Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ-2000. 2006. – с. 130-132.
15. Некрасова Л.А., Белицкая Е.Р. Сучасний стан та особливості регулювання інфляції в Україні/ Л.А.Некрасова, Е.Р.Белицкая// Молодий вчений, № 5 (08) травень, 2014 р.
16. Николишин Ю. Аналіз інфляційних процесів у незалежній Україні / Ю.І. Николишин, О.В. Кашперська // Інноваційна економіка. – 2013. №8. – С. 284–289.
17. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>
18. Савлук М. І. Гроші та кредит: підручник / за наук. ред. М. І. Савлука. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2011. – 589 с.
19. Сменковський А. Інфляція та економічне зростання: статистичний вимір / А. Сменковський // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 5–6.– С. 45–54. Статистична інформація [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>
20. Посібник ДКС України з ІСЦ [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
21. Фурдичко Л. О. Особливості інфляції: світовий та вітчизняний досвід оцінювання її оптимального рівня / Л. О. Фурдичко // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.13. – С. 137–140.
22. Макроекономічний огляд за грудень 2015 року. / Національний банк України. – 39с.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>.
23. Михайловська І.М., Ларіонова К.Л. Гроші та кредит: Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ-2000. 2006. – с. 130-132.

24. Некрасова Л.А., Белицкая Е.Р Сучасний стан та особливості регулювання інфляції в Україні/ Л.А.Некрасова, Е.Р.Белицкая// Молодий вчений, № 5 (08) травень, 2014 р.
25. Николишин Ю. Аналіз інфляційних процесів у незалежній Україні / Ю.І. Николишин, О.В. Кашперська // Інноваційна економіка. – 2013. №8. – С. 284–289.
26. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>
27. Савлук М. І. Гроші та кредит: підручник / за наук. ред. М. І. Савлука. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2011. – 589 с.
28. Сменковський А. Інфляція та економічне зростання: статистичний вимір / А. Сменковський // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 5–6.– С. 45–54. Статистична інформація [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>
29. Посібник ДКС України з ІСЦ [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
30. Фурдичко Л. О. Особливості інфляції: світовий та вітчизняний досвід оцінювання її оптимального рівня / Л. О. Фурдичко // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.13. – С. 137–140.

Додаток Б

